

Güneş Enerjisi Santrali (GES) Yatırımı Yapma Yolları

Hazırlayan:

27 Nisan 2023

SOLAR3GW.ORG

LİSANSSIZ MODEL

Bir tüketim tesisi ile ilişkilendirip, ürettiği elektrikle bu tesisin tüketimini mahsuplayabilen, tüketim fazlası üretimi ise belirli bir sınıra kadar sadece belli şartlar ve fiyat ile satabilen yatırım modeli. Getirisinin, üretilen elektriğin ticari satışından ziyade, tüketimden yapılan tasarruf ile modellenmesi tavsiye edilir. Prensip olarak, tüketilen kadar elektriğin üretilmesi, fazlasının satışının sadece mevzuatın tanıdığı bir esneklik ve bonus olarak değerlendirilmesi uygundur. Yatırım fizibilitesinde, dağıtım bedeli uygulamaları doğru anlaşılmalıdır.

5.1.c

Tüketim tesisi ile GES'in şebekeye aynı noktadan bağlandığı, tüketim fazlası elektriğin belirli şart ve sınırlarla satılabildiği lisanssız model. Dağıtım bedeli, 5.1.ç ile birlikte lisanssızlar içindeki en avantajlı modeldir.

5.1.ç

Tüketim tesisi ile GES'in şebekeye aynı noktadan bağlandığı, tüketim fazlası elektriğin hiçbir koşulda satılmadığı lisanssız model. Dağıtım bedeli, 5.1.c ile birlikte lisanssızlar içindeki en avantajlı modeldir. Sadece üretilen elektriğin aylık bazda tüketimi hiçbir şekilde geçemeyeceğinden emin olunduğu durumlarda, 5.1.c üzerine tercih edilmesi mantıklı modeldir. Nitekim aynı üretim tesisi için bağlantı görüşünü almak, 5.1.c modeline göre daha kolaydır.

LİSANSSIZ MODEL (devam)

5.1.h

Tüketim tesisi ile GES'in şebekeye farklı noktadan bağlandığı, tüketim fazlası elektriğin belirli şart ve sınırlarla satılabildiği lisanssız model. Hem tüketim hem üretim yönünde ayrı ayrı dağıtım bedeli ödenmesi nedeniyle, dağıtım bedeli yükü en yüksek lisanssız modeldir. Özellikle üretim ve tüketim tesisleri farklı dağıtım bölgelerinde olan bu kapsamdaki tesislerin ilerleyen dönemde dağıtım bedellerinin arttırılarak farklılaştırılacağı EPDK yetkililerince dile getirilmektedir. Ancak elektrik tarife bedeli ve diğer fonların ödemesi yapılmadığı için geri dönüş süresi 5.1.c ve 5.1.ç'ye göre bir süre daha uzun olmakla birlikte tercih edilebilir bir yatırım modelidir.

LİSANSLI MODEL

Ürettiği elektriği aldığı lisans ile ticari satışa konu edebilen tesislerdir. Bu ticari satış, 3 yolla yapılabilir;

- 1) YEKDEM: 3 ayda bir mevzuatta tanımlanan formülle eskale edilen garanti fiyatla yapılan satış. GES'ler için, yerli ürün katkısı içermeyen baz fiyat olan Cetvel-1 fiyatı, 60 krş/kWh civarındadır.
- 2) İkili anlaşmalar: Herhangi bir serbest elektrik tüketicisi ya da tedarik lisansı sahibi şirketler ile belirli süreliğine yapılabilecek anlaşmalar. Mevcut durumda, AUF mekanizması sonlanana kadar değişken fiyatlı ya da AUF fiyatı üstünde sabit fiyatlı ikili anlaşmaların önü kapatılmış durumdadır. Son alınan AUF kararı ile mekanizma en az 30.09.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.
- 3) Serbest piyasa: EPIAŞ'ın yönettiği, arz-talep dengesinde fiyatların olduğu piyasalar (GÖP, GİP ve DGP. Mevcut durumda piyasalarda, AUF mekanizmasından gelenler haricinde, 2600 TL/MWh tavan fiyat uygulanmaktadır.)

LİSANSLI MODEL (devam)

Bu satış kanallarında satış yapabilecek yeni lisanslı GES'ler aşağıdaki yollarla kurulabilir:

YEKA

ETKB tarafından zaman zaman açılan ihaleler yoluyla kapasite tahsisi yapılması suretiyle lisans alınarak kurulabilirler. Her ihalenin şartları kendine özgü olmakla beraber, genel prensip tesislerin kurulduğu ilk günden başlayarak belirli bir süre tesislerin elektriğini ihalelerde belirtilen açık eksiltme yöntemi ile belirlenen en düşük fiyat ile satmayı garanti etmesidir. Bu süre zarfında yukarıda belirtilen 3 yolla satış yapılmayıp, belirlenen süre bittiğinde lisansın kalan süresince bahsi geçen 3 yolla satış imkanı bulunmaktadır.

Depolamalı GES

Belirli bir miktar batarya depolama kurma taahhüdüyle, ihale ve yarışma yapılmaksızın tahsis edilen kapasiteler için alınacak lisanslar ile kurulabilmektedirler. İlk başvurular 19.11.2022 tarihinde alınmaya başlanmış, başvuruların durdurulduğu gün olan 7.2.2023'e kadar yapılan başvuru kapasitesi RES ve GES toplam 200 GW aşmıştır.

Depolamalı GES'ler lisans alınması öncesi, YEKA'lar önlisans alınması öncesi mevzuat gereği hiçbir surette satışa konu edilemezler. Sadece veraset, iflas veya bankaya kredi borcu karşılığı devir gibi özel koşullarda bahsedilen önlisans/lisans öncesi devirler mümkün olabilir.

LİSANSIZ ve LİSANSLI MODEL

Lisans ya da Lisanslı
& Lisanssız Tesis Satın
Alma

Bahsedilecek son bir yol elbette yukardaki lisanssız ya da lisanssız modelle işletmede olan bir GES'i ya da yine yukardaki yollarla alınmış bir önlisansı ya da lisansı satın almak yoluyla GES yatırımı yapmaktır.

Yukarda bahsedilenler dışında, mevzuatımızda hali hazırda tanımlanan, şebekeye bağlı bir GES yatırımı yapmak mümkün değildir.

Bahsi geçen konularla ilgili detaylı paylaşımlara solar3gw.org ya da Solar3GW sosyal medya hesaplarından bakabilirsiniz.

Hedefimiz her yıl 3GW

 @solar3gw

 @solar3gw

 @solar3gw

 @solar3gw

solar3gw.org

solar
3GW